

Selvitys sisäisestä hallinnosta ja riskinottohalusta

Kesäkuu 2016

Tiivistelmä

Sisäinen hallinto on yksi yhteisen valvontamekanismin tärkeimmistä valvontaprioriteeteista ja vuotuisen valvojan arviointiprosessin keskeisistä osa-alueista. Laitoksen sisäisellä hallinnolla ja riskienhallinnalla on merkittävä vaikutus sen yleiseen riskiprofiiliin ja liiketoimintamallin kestävyyyteen etenkin silloin, kun talouden, rahoitustilanteen sekä kilpailu- ja sääntely-ympäristön kehitys on epäsuotuisaa. Tällöin hyvän hallintotavan ja selkeästi määritettyyn riskitoleranssijärjestelmään perustuvien vahvojen riskienhallintakäytäntöjen merkitys korostuu entisestään.

Vuonna 2015 toteutettiin selvitys, jossa kaikkien euroalueen merkittävien luottolaitosten¹ hallintoelimet ja riskitoleranssijärjestelmät arvioitiin perusteellisesti. Selvityksessä tarkasteltiin kaikkien EKP:n suorassa valvonnassa olevien merkittävien luottolaitosten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä yhteisen valvontamekanismin periaatteiden mukaisesti ja yhdenmukaisella tavalla.²

Lisäksi toteutettiin perusteellinen ja yksityiskohtainen arviointi pankkien valvonta- ja johtotehtäviä hoitavista hallintoelimestä sekä pankkien riskitoleranssijärjestelmistä. Selvityksen mitoituksessa otettiin huomioon kunkin laitoksen koko ja liiketoimintamalli sekä sen rakenteen monimutkaisuus. Arvioinnin keskeiset tulokset otetaan huomioon valvonta-arviopäätöksissä ja tarpeen mukaan myös tulevissa hallintoelinten jäsenten soveltuvuusarvioinneissa.

Tässä raportissa käydään läpi selvityksen keskeisiä havaintoja ja kuvataan hyviä käytäntöjä, joita merkittävien laitosten todettiin noudattavan. Lisäksi siinä esitetään pankin hallintoelintä³ ja riskitoleranssijärjestelmää koskevat valvontaodotukset⁴ käytössä olevien eri hallintorakenteiden pohjalta.

Tässä raportissa ei pyritä antamaan tyhjentäviä ohjeita tehokkaasta hallinnosta ja riskitoleranssijärjestelmästä. Tarkoituksena on pikemminkin tukea ja opastaa laitoksia kansainvälisten parhaiden käytäntöjen toteuttamisessa. Useimmilla merkittävillä laitoksilla on niihin vielä matkaa merkittävistä parannuksista huolimatta.

¹ Tarkastelussa oli mukana kaikkiaan 113 merkittävää luottolaitosta. Mukaan ei otettu sellaisia merkittäviä laitoksia, joiden toimintaa oli lopettamassa tai joiden liiketoimintamalli oli vahvasti erikoistunut.

² Ks. EKP:n *Pankkivalvontaopas*, marraskuu 2014.

³ "Hallintoelin" viittaa tässä ylimpään hallintoelimeen sen valvontatehtävässä eli sen valvoessa ja seurattessa johdon päätöksentekoa vakavaraisuusdirektiivin artiklan 3 alakohdan 8 mukaisesti.

⁴ Ks. *A New Paradigm: Financial Institution Boards and Supervisors*, Group of Thirty, lokakuu 2013.

Yhteisellä valvontamekanismilla on pankkien hallintoelimien suhteen selkeät odotukset. Hallintoelimen tulisi valvoa ja tarvittaessa kyseenalaistaa sitä, miten johto toteuttaa pankin strategisia tavoitteita ja yrityskulttuuria ja hoitaa hallintoa. Tältä osin yhteinen valvontamekanismi odottaa, että hallintoelin kykenee arvioimaan ja valvomaan laitoksen toimivaa johtoa riippumattomasti ja kriittisesti. Sitä varten hallintoelimen olisi oltava kokoonpanoltaan tarkoituksenmukainen ja organisaatioltaan tehokas. Hallintoelimen tulisi ottaa huomioon riskinäkökohdat strategiaa koskevissa keskusteluissa ja valvoa laitoksen riskienhallinta- ja valvontatoimintoja tehokkaasti. Erityisesti hallintoelimen tulisi olla vahvasti mukana riskitoleranssijärjestelmän validointiprosessissa ja valvonnassa.

Lisäksi yhteinen valvontamekanismi odottaa pankkien kehittävän ja vakiinnuttavan kattavat riskitoleranssijärjestelmät, joilla vahvistetaan tietoisuutta riskeistä ja edistetään tarkoituksenmukaista riskikulttuuria. Hyvän riskienhallinnan varmistamiseksi riskitoleranssijärjestelmässä tulisi määrittää, miten suuria taloudellisia ja muita riskejä laitos on valmis ottamaan. Riskimittareita ja -limiittejä olisi sovellettava yhtenäisesti kaikissa yksiköissä ja kaikilla liiketoiminta-alueilla. Niitä olisi myös valvottava ja niistä olisi raportoitava hallintoelimelle säännöllisesti. Riskitoleranssijärjestelmän olisi myös oltava sopusoinnussa laitoksen liiketoimintasuunnitelman, strategiatyön, pääoma- ja likviditeettisuunnittelun sekä palkitsemisjärjestelmän kanssa.

Riskienhallintaa ja riskinottohalua koskeva selvitys toimii lähtökohtana, kun yhteinen valvontamekanismi pyrkii tehostamaan vuoropuhelua pankkien ylimpien hallintoelinten kanssa asianmukaisten ja vahvojen hallintojärjestelyjen edistämiseksi.